

Sygn. akt II AKa 107/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, II Wydział Karny, w składzie:

Przewodnicząca:	SSA Krystyna Mielczarek
Sędziowie:	SA Piotr Feliniak SO del. Krzysztof Szynek (spr.)
Protokolant:	ref. staż. Katarzyna Dziewirska

przy udziale J. S. (1), Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Łodzi

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2013 r.

sprawy

1. D. S.

oskarżonego art. 286 §1 kk w zw. z art. 12 kk; art. 286 §1 kk

2. M. S. (1)

oskarżonego z art. 286 §1 kk w zw. z art. 12 kk; art. 286 §1 kk; art. 302 §1 kk w zw. z art. 12 kk

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 22 lutego 2013 r., sygn. akt III K 41/12

na podstawie art. 437 kpk i art. 438 pkt 2 i 3 kpk

uchyla wyrok w zaskarżonej części i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Kaliszu do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt II Aka 107/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Kaliszu z 22 lutego 2013 roku wydanym w sprawie o sygnaturze akt III K 41/12 D. S. uznany został za winnego tego, że: w okresie od 17 kwietnia 1998 roku do 5 września 2002 roku w Ś. województwo (...), będąc Prezesem Zarządu firmy (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś. oraz zarządzając tą spółką w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej w postaci firmy (...) – (...), działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru niedotrzymania uzgodnionego terminu zapłaty całości lub części płatności

i odłożenia go na czas bliżej nieokreślony, poprzez wprowadzenie w błąd ustalonych pokrzywdzonych, co do możliwości dotrzymania uzgodnionego terminu zapłaty przez przemilczenie i zaniechanie poinformowania o braku możliwości finansowych pozwalających na terminową realizację zobowiązań, uzależnienie zapłaty od uregulowania zobowiązań przez dłużników spółki

i ewentualnego powodzenia określonych transakcji dokonanych w przyszłości oraz rzeczywistej sytuacji finansowej spółki, a w szczególności poprzez zatajenie zagrożenia utratą płynności finansowej, zagrożenia niewypłacalności, a od 29 marca 2002 roku także zagrożenia upadłości spółki, czym doprowadził ustalonych pokrzywdzonych do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 189,678,40 złotych w tym:

- w dniach 6 marca 2000 roku, 7 lipca 2000 roku, 9 marca 2001 roku i 7 lipca 2001 roku doprowadził Towarzystwo (...) S.A.

w W., Ekspozytura w K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o łącznej wartości 2246,50 zł stanowiącym należność z tytułu składek ubezpieczeniowych od zawartych umów ubezpieczeniowych z zakresu odpowiedzialności cywilnej, dotyczących samochodów osobowych: F. (...) i L. stanowiących własność firmy,

-w dniu 27 lutego 1999 roku doprowadził Przedsiębiorstwo Usługowe (...) w O. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości 15054,80 zł stanowiącym należność z tytułu wykonanej usługi polegającej na regeneracji wałków i czopów wałków do maszyny drukarskiej,

- w dniu 22 czerwca 2001 roku doprowadził (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 3813,72 zł stanowiącym należność z tytułu wykonanej usługi polegającej na regeneracji wałków do maszyny drukarskiej,

- w dniach 15 października 2001 roku i 10 czerwca 2002 roku doprowadził PPHU (...) w S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci czyściwa kolorowego o łącznej wartości 762,50 zł,

- w dniach 10 listopada 1998 roku, 24 listopada 1998 roku, 14 grudnia 1998 roku, 16 lutego 1999 roku, 24 marca 1998 roku, 26 marca 1999 roku doprowadził (...) S.A. (obecnie (...) S.A.) w P. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci folii o łącznej wartości 32461,64 zł,

- w dniach 30 sierpnia 2002 roku i 5 września 2002 roku doprowadził (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (obecnie (...) sp. z o.o.)

w P. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci folii o łącznej wartości 15328,17 zł,

- w dniu 17 kwietnia 1998 roku doprowadził (...) S.A. w M. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci folii metalizowanej o wartości 10096,30 zł,

-w dniach 26 czerwca 2001 roku i 26 lipca 2001 roku doprowadził (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o łącznej wartości 1854,40 zł stanowiącym należność z tytułu wykonanych usług transportowych,

-w dniach 4 marca 2002 roku i 26 marca 2002 roku doprowadził (...) PHU spółka cywilna (...) A. D., K. D. w K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o łącznej wartości 17452,83 zł

w postaci folii transparentnej oraz należności za usługę składania opakowań i cięcia folii,

- w dniach 23 października 1998 roku, 6 listopada 1998 roku i 9 listopada 1998 roku doprowadził (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością we W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci farb drukarskich o łącznej wartości 9208,87 zł,

-w dniach 2, 5, 9, 15 i 31 stycznia 2001 roku doprowadził (...) w I. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci farby drukarskiej o łącznej wartości 5438,36 zł,

- w dniu 24 maja 1999 roku doprowadził Spółdzielnię (...)

w W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci folii o wartości 10976,71zł,

- w dniach 24 i 26 maja 2000 roku, 14, 21 i 26 czerwca 2000 roku oraz 25 i 28 lipca 2000 roku doprowadził (...) K. M. w K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 26856,04 zł w postaci folii i należności za usługi cięcia i laminowania,

- w dniu 10 września 1999 roku doprowadził (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci papieru powlekanego w łącznej kwocie 33877,74zł,

-w dniach 11 i 13 października 2000 roku doprowadził (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci farb drukarskich w łącznej kwocie 4250,97 zł, to jest czynu wypełniającego znamiona art.286 § 1 kk w zw z art. 12 kk .

Za powyższy czyn wymierzono oskarżonemu D. S. karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 150 stawek dziennych grzywny przy ustaleniu kwoty jednej stawki na 100 złotych.

Na podstawie art.69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono D. S. na 3 lata próby.

Na podstawie art. 46 § 1 kk na D. S. nałożony został także obowiązek naprawienia szkód wyrządzonych przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz (...) S.A w W. Oddział w K. (następcy prawnego Towarzystwa (...) S.A.

w W.) kwoty 554,50 złotych i na rzecz (...) PHU s.c. (...) A. D., K. D. w K. kwoty 16665,21 złotych.

Sąd Okręgowy w Kaliszu powołany wyrokiem na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 kpk umorzył postępowanie karne prowadzone wobec D. S. w zakresie czynów z art. 568 ksh -pkt I i z art. 77 pkt 2 Ustawy o rachunkowości... pkt II i art. 302 § 1 kk w zw z art. 12 kk pkt- III i XXI z powodu przedawnienia ich karalności.

D. S. uniewinniony został także od zarzutów opisanych w punktach VI, XIV i XXII, w których zarzucono mu odpowiednio popełnienie przestępstw z art. 302 kk, z art. 286 § 1 kk popełnionego na szkodę (...) i z art.297 § 1 kk i art.286 § 1 kk w zw z art. 294 § 1 kk w zw z art. 11 § 2 kk na szkodę Banku (...) Oddział w K..

Tymże wyrokiem Sąd Okręgowy w Kaliszu uznał M. S. (1) za winnego tego, że: w okresie od 26 listopada 2002 roku do 28 marca 2003 roku w Ś. województwo (...), będąc Prezesem Zarządu firmy (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś., po zmianie nazwy w dniu 11 grudnia 2002 roku S (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, działając w krótkich odstępach czasu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru niedotrzymania uzgodnionego terminu zapłaty całości lub części płatności i odłożenia go na czas bliżej nieokreślony, poprzez wprowadzenie w błąd ustalonych pokrzywdzonych, co do możliwości dotrzymania uzgodnionego terminu zapłaty przez przemilczenie i zaniechanie poinformowania o braku możliwości finansowych pozwalających na terminową realizację zobowiązań, uzależnieniu zapłaty od uregulowania zobowiązań przez dłużników spółki i ewentualnego powodzenia określonych transakcji dokonanych w przyszłości oraz rzeczywistej sytuacji finansowej spółki, a w szczególności przez zatajenie zagrożenia utraty płynności finansowej, zagrożenia niewypłacalności i zagrożenia upadłości spółki czym doprowadził ustalonych pokrzywdzonych do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 40001,35zł w tym:

- w dniach 26 listopada 2002 roku, 6,11, 18 i 28 lutego oraz 28 marca 2003 roku doprowadził PHU (...) w P. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci farb poligraficznych i rozcieńczalników o łącznej wartości 19705,98 zł,

-w dniach 18 i 19 grudnia 2002 roku oraz 2 i 9 stycznia 2003 roku doprowadził (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w C. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci farb drukarskich o łącznej wartości 9910,82 zł,

-w dniu 29 listopada 2002 roku doprowadził (...) S. i Spółka spółka jawna w L. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 10384,64zł w postaci papieru i należności za usługę transportową to jest czynu wypełniającego znamiona art. 286 § 1 kk w zw z art. 12 kk i za to wymierzył mu kary: 9 miesięcy pozbawienia wolności i 100 stawek dziennych grzywny po 20 złotych każda.

Powyższym wyrokiem M. S. (1) uznany został także za winnego czynu wypełniającego znamiona art. 302 § 1 kk w zw z art. 12 kk, polegającego na tym, że: działając w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru w okresie od 19 grudnia 2002 roku do 5 lipca 2003 roku

w Ś., powiat (...), będąc Prezesem Zarządu spółki S. M., po zmianie nazwy S (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

w Ś., ze z góry powziętym zamiarem w sytuacji niewypłacalności

i zagrożenia upadłością zarządzanej przez siebie firmy, nie mogąc zaspokoić wszystkich wierzycieli, zaspokoił wybranego przez siebie wierzyciela to jest Spółdzielnię Kółek Rolniczych w Ś., wpłacając na ich rzecz kwotę 71946,07 zł czym działał na szkodę wierzycieli: (...) S.A., PPHU (...).W., (...) S.A., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., PHU (...) s.c., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...), Spółdzielni (...), P. Folie, Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) S.A. Za przypisany czyn M. S. (1) wymierzona została kara 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 kk, art. 86 § 1 kk wobec M. S. (1) orzeczona została kara łączna 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 1 pkt 1 kk warunkowo zawieszono na 3 lata próby.

Na podstawie art. 72 § 2 kk M. S. (1) został także zobowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz PHU (...) w P. kwoty 19705,98 złotych w terminie 2 lat od uprawomocnienia się wyroku.

Apelacje od powyższego wyroku wnieśli: obrońca oskarżonego M. S. (1) i obrońcy oskarżonego D. S..

Obrońca oskarżonego M. S. (1) na podstawie art. 427 § 1 i 2 kpk oraz art. 438 pkt 3 kpk zarzucił wyrokowi:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, który mógł mieć wpływ na treść orzeczenia, a polegający na uznaniu oskarżonego za winnego popełnienia czynów określonych w art. 286 § 1 kk w zw z art. 12 kk i art. 302 § 1 kk w zw z art. 12 kk, a w szczególności na przyjęciu, że M. S. (1) działał w wykonaniu z góry powziętego zamiaru niedotrzymania uzgodnionych terminów zapłaty w całości lub w części płatności poprzez wprowadzenie w błąd wskazanych w zarzutach pokrzywdzonych co do możliwości uzgodnionego terminu zapłaty przez przemilczenie i zaniechanie poinformowania o braku możliwości finansowych pozwalających na realizację zobowiązań, uzależnienia zapłaty od uregulowania zobowiązań przez dłużników spółki i ewentualnego powodzenia określonych transakcji dokonywanych w przyszłości oraz przez zatajenie zagrożenia utraty płynności finansowej spółki, zagrożenia niewypłacalnością i zagrożenia upadłości spółki doprowadził ich do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 40 001,35 zł, podczas gdy na podstawie zeznań świadków: J. R., B. B. oraz R. G., K. T. i T. S., a także wyjaśnień oskarżonego trudno wyprowadzić wniosek o oszukańczym zamiarze działań oskarżonego, jak również na przyjęciu, że M. S. (1) spłacając zadłużenie na rzecz Spółdzielni Kółek Rolniczych w Ś. z tytułu zaległości w opłatach czynszu za najem lokali działał z zamiarem pokrzywdzenia innych wierzycieli, mimo, że biegli L. S., W. G. i M. S. (2) stwierdzili, że działania oskarżonego w tym zakresie należy rozpatrywać jako idące w kierunku ratowania firmy.

Obrońca oskarżonego M. S. (1) na podstawie art. 438 pkt 2 kpk zarzucił także wyrokowi Sądu Okręgowego w Kaliszu obrazę przepisów postępowania to jest art. 4 i 7 kpk mającą wpływ na jego treść, a polegającą na dokonaniu oceny dowodów w sposób zbyt dowolny z nieuwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego

oraz uwzględnienia tylko okoliczności przemawiających na niekorzyść M. S. (1), a zatem wbrew dyrektywom ujętym we wskazanych przepisach.

Obrońcy oskarżonego D. S. zaskarżyli wyrok w części,

w jakiej Sąd Okręgowy w Kaliszu uznał oskarżonego za winnego zarzucanych czynów.

Obrońca oskarżonego D. S., adwokat J. G. na podstawie art. 427 § 2 kpk, art. 438 pkt 1 i 2 kpk zarzucił zaskarżonemu wyrokowi:

1. obrazę przepisów prawa materialnego – art. 286 § 1 kk, wyrażającą się w nieprawidłowej interpretacji znamion strony przedmiotowej przestępstwa oszustwa, a polegającej na niedostrzeżeniu, że pomiędzy ustalonym przez sąd pierwszej instancji wprowadzeniem w błąd co do możliwości dotrzymania uzgodnionego terminu zapłaty, a dokonaniem przez pokrzywdzonych rozporządzeniem mieniem musi istnieć związek przyczynowy, co w rozpoznawanej sprawie wymagałoby ustalenia, że pokrzywdzeni –posiadając informację o tym, że termin zapłaty nie zostanie dochowany –nie dokonaliby takiego rozporządzenia;

2. obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na treść wyroku – art.7 kpk w zw z art. 410 kpk poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, wyrażające się w szczególności w ustaleniu, że:

a. oskarżony D. S. wprowadzał pokrzywdzonych w błąd co do możliwości dotrzymania uzgodnionego terminu zapłaty, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że pokrzywdzeni mieli świadomość tego, że zapłata nastąpi z opóźnieniem i fakt ten akceptowali;

b. oskarżony przez cały czas utrzymywał wysokie pogotowie kasowe, podczas gdy wysokość tego pogotowia- ze względu na regulowanie bieżących zobowiązań – ulegała nieustannym zmianom;

c. utrzymując wysokie pogotowie kasowe, chciał ukryć przed pokrzywdzonymi wierzycielami posiadane środki oraz, że wykorzystując te właśnie środki w odniesieniu do znacznej części zobowiązań wskazanych w zarzutach mógł bez żadnych problemów wywiązać się z ich płatności w terminie, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w tym m. innymi z zeznań świadka – księgowej B. B. wynika, że pogotowie utrzymywane było ze względu na to, iż zarówno należności jak i zobowiązania często regulowane były gotówką, a ponadto z uwagi na mające miejsce włamanie do firmy;

d. oskarżony D. S. działał w zamiarze bezpośrednim wprowadzenia pokrzywdzonych wierzycieli w błąd oraz doprowadzenia ich do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, podczas gdy oskarżony przyjmował, że pokrzywdzeni wierzyciele mają świadomość – co skądinąd znajduje potwierdzenie w części zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego- możliwych opóźnień w regulowaniu ich należności, a jednocześnie zgodnie z kategorycznymi w tym zakresie ustaleniem sądu pierwszej instancji –nigdy nie zamierzał nie wywiązać się ze swych zobowiązań, czyli doprowadzić pokrzywdzonych do trwałego niekorzystnego rozporządzenia mieniem.

Drugi z obrońców oskarżonego D. S., adwokat B. T. na podstawie art. 427 § 2 kpk i art. 438 pkt 2 i 3 kpk zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

I. Naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, a mianowicie:

1. art. 201 kpk w zw z art. 410 kpk i art. 424 § 1 pkt 1 i 2 kpk poprzez zaniechanie dopuszczenia przez sąd dowodu z opinii innego biegłego z zakresu rachunkowości mimo, iż:

a. wydane w sprawie opinie biegłych: L. S. , M. S. (2)

i W. G. (tak zarówno pisemne jak i ustne) nie były spójne i pozostawały ze sobą we wzajemnych sprzecznościach, co w konsekwencji prowadziło do oceny, iż nie mogły one stanowić podstawy do czynienia na ich podstawie ustaleń faktycznych;

b. wydane w sprawie opinie biegłych były niepełne, albowiem nie udzielały odpowiedzi na pytanie o kondycję finansową spółki

(...) w 1998 roku tj. w dacie, kiedy miało zostać popełnione pierwsze z zachowań składających się na czyn ciągle przypisany oskarżonemu(a jedynie oceniały tę kondycję w okresie późniejszym), co miało istotne znaczenie dla oceny zamiaru z jakim działał oskarżony i przyjętej w tym zakresie przez sąd konstrukcji określonej w art. 12 kk.

2.art. 424 § 1 pkt. 2 kpk poprzez brak zawarcia w tej części uzasadnienia zaskarżonego wyroku, w której Sąd dokonał oceny prawnej zachowania oskarżonego wskazania:

a. w oparciu o jakie okoliczności sąd ustalił, iż oskarżony D. S. działał ze z góry powziętym zamiarem i zamiar ten w takiej formie jaka została przypisana w zaskarżonym wyroku istniał już przed podjęciem przez oskarżonego pierwszego z zachowań składających się na czyn jaki został mu przypisany tj. przed dniem 17 kwietnia 1998 roku;

b. jaka była kondycja (...) spółki (...) w dacie, w której miało dojść do podjęcia przez oskarżonego D. S. pierwszego z zachowań składających się na czyn ciągle przypisany oskarżonemu, co miało relewantne znaczenie dla oceny przyjętego przez sąd z góry powziętego zamiaru popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 kk;

c. w oparciu o jakie okoliczności sąd ustalił, iż oskarżony działał z zamiarem bezpośrednim kierunkowym, wymaganym dla przypisania oskarżonemu sprawstwa występku z art. 286 § 1 kk w zw z art. 12 kk, a jedynie ograniczenie przez sąd rozważań w tym zakresie do przywołania in abstracto poglądów doktryny i orzecznictwa dotyczących w/w przestępstwa.

3. art. 4 i 7 kpk w zw z art. 410 kpk i art. 424 § 1 pkt 1 kpk – poprzez dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci wyjaśnień oskarżonego D. S. i bezzasadne przyjęcie, iż pozbawione są przymiotu wiarygodności w zakresie w jakim oskarżony wskazał na brak jego świadomości co do wprowadzenia pokrzywdzonych w błąd i doprowadzenia ich do niekorzystnego rozporządzenia mieniem;

4.art. 442 § 2 kpk w zw z art. 410 kpk – poprzez bezzasadne ograniczenie postępowania dowodowego i zaniechanie przesłuchania świadków, którzy zeznawali na okoliczność kontaktów handlowych oskarżonego

z pokrzywdzonymi podmiotami (w tym samych przedstawicieli pokrzywdzonych) i poprzestanie przez sąd meriti na ujawnieniu ich zeznań bez odczytywania, mimo, iż zeznania te (na co wskazał wprost Sąd Okręgowy w Kaliszu w wyroku uchylającym pierwsze z wydanych w sprawie rozstrzygnięć) były lakoniczne, w szczególności zaś świadkowie Ci nie zostali przesłuchani na okoliczność relewantną dla ustaleń faktycznych jakie zostały dokonane w sprawie (wynikającą również z wyjaśnień samego oskarżonego D. S.), a dotyczących tego, czy godzili się na fakt, że zapłata za dostarczony towar / zrealizowaną usługę, nastąpi z opóźnieniem, co miało istotne znaczenie dla oceny, czy znamię czynu zabronionego określonego

w art. 286 § 1 kk w postaci wprowadzenia w błąd (w takiej formie jaka została przypisana w wyroku sądu meriti)-rzeczywiście zostało spełnione.

5.art. 410 kpk w zw z art. 424 § 1 pkt 1 kpk poprzez:

a. jedynie zbiorcze przeanalizowanie przez sąd zeznań większości świadków, jacy zostali w sprawie przesłuchani i ograniczenie rozważań sądu w tym zakresie li tylko do wskazania, iż zeznania te są wiarygodne w szczególności zaś przeprowadzenie takiej zbiorczej oceny w odniesieniu do zeznań świadka M. W., które pozostawały w zasadniczej sprzeczności z wyjaśnieniami oskarżonego D. S.;

b. zaniechanie ujawnienia przez odczytanie wszystkich zeznań świadków, którzy zostali w sprawie przesłuchani, w tym poprzestanie na ujawnieniu bez odczytywania tylko tych zeznań świadków, które zostały bezpośrednio złożone przed Sądem Rejonowym w Ostrowie Wielkopolskim przy pierwszym rozpoznaniu sprawy i nie ujawnienia ich zeznań złożonych na etapie postępowania przygotowawczego, mimo, iż zeznania złożone w postępowaniu sądowym przed w/w sądem były lakoniczne i świadkowie nie podali w nich tych okoliczności o których zeznawali w postępowaniu przygotowawczym.

III. Błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia i mający wpływ na jego treść, a polegający na uznaniu, iż oskarżony D. S. swoim zachowaniem wypełnił znamiona występku penalizowanego treścią art. 286 § 1 kk, podczas gdy w świetle zebranego materiału dowodowego brak było okoliczności wskazujących na możliwość przypisania oskarżonemu działania z winy umyślnej w postaci zamiaru bezpośredniego, kierunkowego, stanowiącego warunek konstytutywny dla przyjęcia, iż oskarżony dopuścił się czynu penalizowanego treścią art. 286 § 1 kk, a możliwe było co najwyżej uznanie, iż oskarżony działał z zamiarem ewentualnym, która to postać zamiaru nie daje podstawy do przypisania oskarżonemu sprawstwa w/w czynu.

W konkluzjach wniesionych apelacji obrońcy wniesli zgodnie o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonych, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonych częściach i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Wniesione apelacje uznać należy za zasadne w zakresie w jakim postulują one uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Za zasadne w szczególności uznać należy te części apelacji, w których podniesiono zarzuty obrazy przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wyroku w szczególności art. 424 kpk, art. 410 kpk, art. 7 kpk.

Zważyć bowiem należy, iż dokonując rekonstrukcji zdarzeń jakie związane były z działalnością spółki (...) i wydając zaskarżony wyrok sąd I instancji przyjął, iż oskarżonym towarzyszył określony sposób działania, polegający na zatajeniu przed kontrahentami złej kondycji finansowej spółki. Treść wydanego przez Sąd Okręgowy w Kaliszu wyroku wskazuje w sposób jednoznaczny, iż oskarżonemu D. S. przypisano czyn ciągły, którego początek datuje się na kwiecień 1998 roku.

Jedną z podstaw dokonanych ustaleń w zakresie sprawstwa i winy oskarżonego D. S. uczynił sąd meriti opinie biegłych z zakresu rachunkowości, dokonane w nich oceny sytuacji finansowej spółki i związanej z nią świadomość oskarżonego co do możliwości wywiązywania się w terminie z zaciągniętych zobowiązań. Słusznie zwraca jednak uwagę apelacja wniesiona przez obrońcę oskarżonego D. S., iż poza ustaleniami, co do tego, iż w 1998 roku doszło do transakcji z przedsiębiorstwem (...) i ze strony firmy (...) nie zostały w pełni zaspokojone płatności wynikające z faktur wystawionych przez tychże kontrahentów, uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie zawiera w istocie rozważań odnośnie tego na jakiej podstawie przyjęto, iż już wówczas (w kwietniu 1998 roku) D. S. towarzyszył z góry powzięty zamiar dokonywania oszustw wobec wszystkich pokrzywdzonych przestępstwem przypisanym mu przez Sąd Okręgowy w Kaliszu. Podstawą do tego rodzaju ustaleń z całą pewnością nie mogły być opinie biegłych L. S., M. S. (2) czy W. G. skoro analizowali oni sytuację finansową spółki, której prezesem był D. S. dopiero od 1999 roku, co zaakcentował sąd meriti m. innymi na karcie 60 sporządzonego uzasadnienia).

Ustalił co prawda sąd I instancji, iż "sytuacja finansowa spółki od roku 1997 nie była stabilna, strata na dzień 31 grudnia 1997 roku wyniosła minus 199.241,86 zł" oraz, że „ w 1998 roku sytuacja była podobna co było wynikiem załamania się rynku wschodniego i utraty 70 % zamówień.” (vide k 21 sporządzonego uzasadnienia. Próżno szukać jednak w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku argumentów, które skłoniły sąd I instancji do przyjęcia po stronie D. S. z góry powziętego zamiaru już w kwietniu 1998 roku, którego zaistnienie jest przecież warunkiem koniecznym do przyjęcia, iż całość podejmowanych przez D. S. zachowań może zostać uznana za jeden czyn ciągły w rozumieniu art. 12

kk. Podzielić należy zatem stanowisko zawarte w apelacji obrońcy tego oskarżonego Dani, iż uchybiono obowiązkowi wykazania, (przy przyjęciu określonej konstrukcji prawnej), iż

z góry powzięty zamiar ukształtował się u tego oskarżonego, przed pierwszym z przypisanych mu zachowań włączonych przez sąd I instancji w ramy czynu ciągłego.

Wskazać należy w tym miejscu, iż wady uzasadnienia wyroku sądu I instancji, jako dokumentu o charakterze wtórnym nie mogą skutkować rozstrzygnięciem kasatoryjnym. Jest tak jednak tylko wówczas, gdy podniesiony zarzut obraży przepisów prawa procesowego dotyczy wyłącznie wad uzasadnienia, nie zaś procedowania poprzedzającego publikację i z nią związanego. Tok rozumowania sądu meriti zaprezentowany w uzasadnieniu wyroku musi pozwalać na ustalenie, iż sąd orzekający w I instancji uczynił zadość obowiązkowi uwzględnienia podczas rozważań nad treścią rozstrzygnięcia wszystkich ujawnionych w toku postępowania dowodów

i okoliczności, tak by było możliwym ustalenie, czy ich ocenę przeprowadzono z poszanowaniem zasad logiki oraz w zgodzie z doświadczeniem życiowym.

Za zasadny uznać należy także zarzut zawarty w apelacji obrońcy oskarżonego D. S., iż sąd okręgowy sporządzając uzasadnienie wydanego wyroku nie sprostał także innym wymaganiom jakie stosownie do

art. 424 kpk spełniać musi uzasadnienie wyroku. Sąd I instancji o czym przekonują fragmenty uzasadnienia zawarte na kartach 11486 - 11490 akt sprawy, dokonując wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku ograniczył się w istocie do sformułowania ogólnych uwag odnoszących się do znamion przestępstw stypizowanych w art. 286 kk, art. 294 kk, konstrukcji czynu ciągłego czy art. 11 § 2 kk przywołując część z licznych judykatów wydanych w odniesieniu do znamion tych przepisów i ich wykładni. Próżno jednak szukać na stronach sporządzonego przez sąd okręgowy uzasadnienia dalej idącej analizy czy wywodów odnoszących się do przyjętej w wyroku kwalifikacji prawnej w kontekście poczynionych ustaleń faktycznych, także w odniesieniu do oskarżonego M. S. (1).

„ Wyjaśnienie podstawy prawnej nie może ograniczać się wyłącznie do wymienienia zastosowanych przepisów, lecz powinno polegać na argumentacji przemawiającej za przyjęciem zastosowanej kwalifikacji prawnej przypisanego czynu. Ograniczenie się do arbitralnego stwierdzenia „ o wyczerpaniu swoim postępowaniem ustawowych znamion czynu „ wymogu takiego nie spełnia zwłaszcza gdy wykładnia zastosowanych przepisów jest w praktyce kontrowersyjna (...). Argumentacji świadczącej o rozwadze sądu nie zastępuje przytoczenie orzeczeń innych sądów, będących jedynie świadectwem praktyki w innych sprawach. (Tak Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z 14 kwietnia 2011 roku w sprawie II Aka 50/11- KZS 2011 nr 7-8 poz. 48, Legalis).

Nie sposób zatem wobec zarzutów podniesionych w apelacjach obrońców D. S. zanegować, iż w uzasadnieniu nie odniesiono się do tego, czy tezy wynikające z orzeczeń przytoczonych w uzasadnieniu wyroku mogą zostać zaakceptowane na gruncie przedmiotowej sprawy, w szczególności do orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Lublinie powołanego na kartach 62 i 63 uzasadnienia (k 11486- 11487 akt sprawy) odnośnie tego, czy w ustalonym stanie faktycznym, możliwe do zaakceptowania jest zawarte w nim stanowisko, iż „ działania sprawcy polegające na złożeniu zamówienia na dostawę towaru z odroczonym terminem płatności, określonym w wystawionej fakturze, przy istnieniu już w momencie złożenia zamówienia lub w momencie pobrania towaru zamiaru niedotrzymania terminu zapłaty i odłożenia go na czas bliżej nieokreślony oraz uzależnienia go od ewentualnego powodzenia inwestycji dokonanych z pieniędzy uzyskanych ze sprzedaży przedmiotowego towaru jest w istocie doprowadzeniem kontrahenta do niekorzystnego rozporządzenia mieniem za pomocą wprowadzenia w błąd”, tym bardziej, iż jak należy wnosić ten właśnie pogląd stanowił podstawę uznania sprawstwa i winy oskarżonych zarówno D. jak i M. S. (1).

W kontekście powyższych uwag wskazać należy, iż sąd orzekający

w I instancji, przywołując w uzasadnieniu zacytowany wyżej Wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 17 czerwca 2003 roku w sprawie II Aka 52/03 (Prokuratura i Prawo 2004/6/20) nie odniósł się choćby do wskazywanych we wniesionych apelacjach orzeczeń czy to Sądu Apelacyjnego w Krakowie, według którego „ strony transakcji nie

mają obowiązku ujawniania sytuacji materialnej swych firm. Jest słuszne, że przy zachowaniu reguł kupieckich obowiązujących w działalności gospodarczej, strony mają realną możliwość realizacji przyjętych zobowiązań w czasie ich powstania, bo tylko wtedy nie zakładają świadomie spowodowania szkody w majątku swego kontrahenta. Oskarżeni nie musieli zapowiedzieć pokrzywdzonym, że mają tak duże kłopoty finansowe, iż nie zapłacą ceny. Zresztą sami nie mogli być tego pewni, a nawet gdyby to dopuszczali, to nie można wymagać, by to zapowiadali w negocjacjach. (KZS 2012/12/50 Lex 1293419) czy tezy zawartej w orzeczeniu Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 18 listopada 2008 roku w sprawie II Aka 167/08, iż „podstawowym kryterium rozgraniczającym oszustwo od niewywiązania się ze zobowiązania o charakterze cywilno- prawnym (...) jest istnienie w chwili zawierania umowy wymaganego przez przepis karny zamiaru bezpośredniego o szczególnym zabarwieniu. Nie każda przecież, nawet nierzetelna realizacja stosunku zobowiązaniowego oznacza automatycznie zrealizowanie znamion oszustwa. (...). Szczególnie złożony charakter ma ocena zachowania się osoby, która w ramach danej spółki prowadziła dotychczas z powodzeniem szeroką działalność gospodarczą i przy jednoczesnym braku w jej działaniu podstępnych zabiegów, doszło jednak do obiektywnie niekorzystnego rozporządzenia mieniem drugiej strony (kontrahenta). Niewykonanie zobowiązania, co nie należy do rzadkości może wynikać z nadchodzącej niewypłacalności danego podmiotu gospodarczego. Zachowanie sprawcy zmierzającego do ocalenia swego majątku kosztem wierzycieli podejmowane są z zasady już po upływie terminów spłaty długów, co nie przesądza jeszcze o zamiarze dokonania oszustwa. Muszą tu bowiem nastąpić inne okoliczności przedmiotowe związane z zachowaniem się sprawcy w okresie uzyskania dyspozycji majątkowej, które będą jednoznacznie przesądzać o z góry powziętym zamiarze niewykonania danego zobowiązania”. (Prokuratura i Prawo wkl. 2009/5/35).

Zaznaczyć jedynie wobec poczynionych uwag należy, dzieląc pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy, iż nie dochodzi do obrazy prawa materialnego, a właściwie art. 424 § 1 pkt 2 kpk, (...), jeżeli sądy opowiedzą się za jednym z rozbieżnych stanowisk co do wykładni przepisów prawa, nawet jeżeli odmienne stanowisko (niż sądy orzekające) zajął Sąd Najwyższy, choćby w podjętej uchwale, jeśli tylko sądy te swoje poglądy należycie, czyli logicznie i wyczerpująco uzasadnią. (Legalis, KZS 2003 poz. 34).

Brak określonych ustaleń i zasygnalizowane wady uzasadnienia powodują, iż w istocie zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli instancyjnej. Nie jest bowiem możliwe odtworzenie sposobu rozumowania

sądu I instancji tak w zakresie części poczynionych ustaleń jak i dokonanej oceny prawnej zachowań D. S., które objęte zostały zaskarżonym wyrokiem.

Przypomnieć należy, iż sprawa oskarżonych M. S. (1) i D. S. rozpoznawana była pierwotnie w I instancji przez Sąd Rejonowy w O., który wyrokiem z 19 stycznia 2011 roku wydanym w sprawie o sygnaturze akt (...) uniewinnił obu oskarżonych od popełnienia zarzucanych czynów. Orzeczenie wydane przez Sąd Rejonowy w O. uchylone zostało następnie na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora przez Sąd Okręgowy w K., a sprawa przekazana została do ponownego rozpoznania (z wyjątkiem zarzutu XXIII postawionego M. S. (1), odnośnie którego to zarzutu, zaskarżony wyrok utrzymany został w mocy).

Formułując wytyczne dla sądu I instancji, który ponownie będzie rozpoznawał sprawę, Sąd Okręgowy w K. wskazał na konieczność rozstrzygnięcia wątpliwości istniejących między opiniami biegłych, ponownego przesłuchania głównej księgowej B. B.. Dostrzegając fakt, iż Sąd Rejonowy przesłuchał świadków w sposób dość lakoniczny, sąd odwoławczy uznał, iż taki sposób przesłuchania pozwala jednak na ich merytoryczną ocenę

i umożliwia skorzystania przez sąd ponownie rozpoznający sprawę

z rozwiązania przewidzianego w art. 442 § 2 kpk, które pozwala m. innymi na ujawnienie zeznań osób, występujących w przedmiotowej sprawie w charakterze świadków.

Lektura protokółów dokumentujących przebieg postępowania przed Sądem Okręgowym w Kaliszu, który po uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim jako sąd I instancji rozpoznawał przedmiotową sprawę dowodzi,

iż w istocie przesłuchano ponownie B. B. oraz podjęto próbę wyjaśnienia rozbieżności występujących między opiniami biegłych.

Treść postanowienia znajdującego się na kartach 11395 odw.- 11406 odw.

w sposób jednoznaczny wskazuje także, iż sąd meriti skorzystał z możliwości ujawnienia zeznań świadków.

Wskazać należy jednak, iż dokonując ujawnienia zeznań świadków w trybie art. 442 § 2 kpk, Sąd Okręgowy w Kaliszu w wypadku części z nich ograniczył się jedynie do ujawnienia tylko tych zeznań, które świadkowie ci złożyli na rozprawie, będąc przesłuchiwanymi przez Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim przy pierwszym rozpoznaniu sprawy o czym świadczą powołane w postanowieniu numery kart akt sprawy, ewentualnie zeznania uzyskane w drodze pomocy sądowej. Uwaga ta dotyczy w szczególności zeznań: J. S. (2), M. B., A. D., E. G., R. S., K. D., W. S., R. K., I. K., M. W., E. S., M. D., H. P., J. Ś., J. R., W. F., Z. K., M. Ż., G. C., M. S. (3), K. M., A. M., A. S. czy A. Ł.. Nie dostrzegł jednak sąd I instancji, iż świadkowie ci byli przesłuchani także w czasie śledztwa i nie ujawnił protokołów ich przesłuchań.

Podstawą rozstrzygnięcia może być tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Podzielić należy pogląd, iż wymóg z art. 410 kpk oznacza, nie tylko to, że sąd nie może opierać się na materiale nieujawnionym na rozprawie, ale też i to, że wyroku nie wolno wydawać na podstawie części ujawnionego materiału dowodowego, bowiem musi on być wynikiem analizy całokształtu ujawnionych okoliczności.” (Tak Sąd Najwyższy w wyroku z 19 lutego 2013 roku, II KK 19/13 (WWW.sn.pl, Legalis).

W ocenie Sądu Apelacyjnego zasadnym jest zarzut podniesiony w apelacji obrońcy oskarżonego D. S., iż określonym uchybieniem mającym wpływ na treść wydanego rozstrzygnięcia było zaniechanie ujawnienia przez sąd meriti wszystkich zeznań świadków złożonych w toku postępowania, w szczególności tych świadków co do których skorzystał on ze szczególnej możliwości przeprowadzenia dowodów jaką daje art. 442 § 2 kpk. Ograniczenie się jedynie do ujawnienia tych zeznań, które świadkowie złożyli przed Sądem Rejonowym w O.i nie ujawnienie pozostałych zeznań jakie osoby te złożyły w toku postępowania powoduje, iż sąd I instancji pozbawił się w istocie możliwości dokonania oceny części dowodów choćby z punktu widzenia ich istotności dla rozstrzygnięcia sprawy. W realiach przedmiotowej sprawy kwestia ta ma o tyle istotne znaczenie, iż nie miały miejsca bezpośrednie przesłuchania przed sądem meriti podczas których nie musi wcale dojść do ujawniania wcześniejszych zeznań, jeżeli nie wystąpią okoliczności wskazane przez art.391 § 1 kpk.

Sąd okręgowy nie dostrzegł, iż podczas przesłuchiwania poszczególnych świadków Sąd Rejonowy w O.odczytywał świadkom protokoły ich wcześniejszych przesłuchań, odwołując się do dyspozycji zawartej w art. 391 § 1 kpk. . Nie dokonując zatem ujawnienia całości zeznań świadków sąd I instancji nie był władny ocenić czy rozbieżności między poszczególnymi zeznaniami miały pozorny czy też realny charakter, a co za tym idzie nie mógł w sposób prawidłowy dokonać ich oceny w kontekście przydatności dla rozstrzygnięcia.

Już od dawna w orzecznictwie ugruntował się pogląd, zgodnie z którym przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną art. 7 kpk i wyrażoną w nim zasadą swobodnej oceny dowodów jeśli tylko:

- jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy;
- stanowi wyraz rozważenia wszelkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego;
- jest zgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego;
- zostało wyczerpująco i logicznie uargumentowane w uzasadnieniu wyroku

(porównaj m. innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2010 roku w sprawie sygn. akt IV KK 248/10, OSNwSK 2010/1/1940, Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 września 2010 roku w sprawie o sygn. akt IV KK 78/10, OSNwSK 2010/1/1653).

Sąd I instancji, o czym przekonują pisemne motywy wyroku dokonał określonych ustaleń faktycznych w zakresie transakcji jakie spółka (...) przeprowadziła z kilkoma swoim dostawcami w okresie gdy jej prezesem był M. S. (1). Sąd ten przyjął także, iż o oszukańczym zamiarze po stronie tego oskarżonego świadczy fakt, iż prowadził on działalność gospodarczą, pomimo świadomości, iż nie będzie w stanie wywiązać się w terminie ze swoich zobowiązań. Dokonując oceny zgromadzonych dowodów

w tym wyjaśnić M. S. (1), przypisując istnienie po jego stronie określonego zamiaru nie dostrzegł jednak sąd okręgowy, choć wprost wynika to z poczynionych przez niego ustaleń faktycznych, iż choćby w przypadku firmy (...) za pierwszą z wystawionych faktur płatność, choć z opóźnieniem została jednak dokonana. Firma (...) nie dokonała natomiast płatności za drugą z wystawionych faktur. Podobna sytuacja miały także miejsce

w wypadku transakcji z firmami: PHU (...) czy C. gdy wystawiane faktury regulowane były częściowo, nie podejmując próby wyjaśnienia przyczyn takiego stanu rzeczy. Nie rozważył sąd okręgowy czy w istocie dokonywanie częściowych płatności za dostarczane materiały, niezbędne do produkcji prowadzonej w firmie, wynikało z określonej złej woli jej prezesa – M. S. (1), czy było wynikiem splotu innych okoliczności.

Podzielić należy stanowisko apelującego, iż sąd I instancji nie docenił i należycie nie rozważył (jak należy sądzić na podstawie sporządzonego uzasadnienia wyroku) także tych okoliczności, iż M. S. (1) objął funkcję prezesa zarządu spółki w połowie listopada 2002 roku, wówczas gdy firma prowadziła określoną działalność gospodarczą i zatrudniała pracowników. Nie dostrzegł sąd I instancji i nie ocenił w kontekście zarzutów stawianych M. S. (1), iż w istocie niezwłocznie po uzyskaniu pełnej świadomości co do rzeczywistej kondycji finansowej spółki podjął on przewidziane prawem działania, które zmierzały do zawarcia układu z wierzycielami. Podzielić należy zatem pogląd wyrażony w apelacji obrońcy M. S. (1), iż doszło do naruszenia art. 7 kpk.

Na akceptację zasługują również te zarzuty podniesione w apelacji obrońcy M. S. (1), które choć nie wprost, to zarzucają jednak zaskarżonemu rozstrzygnięciu, podobnie jak apelacje wywiedzione przez obrońców D. S. naruszenie art. 424 § 1 pkt 2 kpk poprzez bezkrytyczne, bez stosownej analizy zacytowanie przez sąd okręgowy na poparcie przyjętego stanowiska w zakresie wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku określonych poglądów judykatury, bez ich analizy w kontekście innych orzeczeń sądów odwoławczych odmiennie odnoszących się do wykładni znamion art. 286 kk.

Dostrzeżone przez sąd odwoławczy uchybienia zaskarżonego wyroku, które musiały skutkować jego uchyleniem i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, także z uwagi na wniesienie apelacji jedynie przez obrońców oskarżonych i ich kierunek sprawiają, iż przedwczesne byłoby odnoszenie się do pozostałych zarzutów zawartych w środkach odwoławczych.

Podczas ponownego rozpoznawania sprawy sąd I instancji winien rozstrzygnąć kwestie związane z ewentualnym istnieniem negatywnej przesłanki procesowej w odniesieniu do czynu zarzuconego M. S. (1) w punkcie XXVI (XXVII aktu oskarżenia), a następnie ponownie przeprowadzić postępowanie dowodowe w niezbędnym zakresie, uwzględniając także tę okoliczność, iż co do części zarzutów, jakie postawiono D. S. w akcie oskarżenia zapadły już prawomocne rozstrzygnięcia, nie tracą przy tym z pola widzenia podczas przeprowadzania dowodów argumentów podniesionych w apelacjach obrońców. Sąd, który będzie ponownie rozpoznawał sprawę zobligowany będzie także do podjęcia próby ustalenia sytuacji finansowej spółki (...) także w chwili, gdy miało dojść do powstania po stronie oskarżonego D. S. z góry powziętego, bezpośredniego zamiaru, doprowadzenia swoich kontrahentów do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Nie pominie także sąd I instancji kwestii związanych z ustaleniami dotyczącymi rozróżnienia między z góry powziętym, a odnawiającym się zamiarem w kontekście przyjętej przez ustawodawcę w art. 12 kk instytucji czynu ciągłego.

Koniecznym będzie także dokonanie ponownej analizy wydanych w sprawie opinii biegłych w szczególności co do tego, czy w istocie występują w nich rozbieżności i niejasności o takim charakterze, które nie pozwalają na dokonanie oceny ich wartości dowodowej przez sąd. Gdyby natomiast takowe w przekonaniu sądu istniały podjęte muszą być starania o ich wyjaśnienie stosownie do zaleceń wynikających z art. 201 kpk.

Niezbędne będzie także dokonanie oceny zachowań polegających na nie regulowaniu w terminie czy też nie dokonywaniu zapłaty za zrealizowane na zamówienie spółki dostawy czy usługi na tle całokształtu prowadzonej przez przedsiębiorstwo działalności gospodarczej jak i dokonanie ustaleń co do ewentualnego istnienia po stronie oskarżonych oszukańczego zamiaru nie tylko z punktu widzenia sytuacji finansowej spółki, ocenianej na podstawie rocznych bilansów, ale także w kontekście określonego zachowania się jej prezesów choćby wobec starań wierzycieli o odzyskanie należnych im kwot i powodów określonego zachowania się D. S. choćby w zakresie sposobu zawierania umów ubezpieczenia pojazdów czy transakcji przeprowadzonej z M. W.. Określone starania winny zostać podjęte także

w celu jednoznacznego ustalenia z jakich powodów spółka nie regulowała swoich zobowiązań wobec wierzycieli, szczególnie w sytuacji gdy przedsiębiorstwo to funkcjonowało realizując konkretne zamówienia, co mogło przekładać się na brak kłopotów ze zbywaniem produkcji.

Uwagi sądu nie ujdzie także konieczność ustalenia związku przyczynowego między ewentualnym wprowadzeniem w błąd co do możliwości dotrzymania terminu zapłaty, a dokonaniem przez pokrzywdzonych rozporządzeniem mieniem w kontekście znamion opisanych w art. 286 kk.

Ponownie procedując w sprawie sąd I instancji winien mieć także na względzie poczynione już wcześniej uwagi i ustrzec się błędów, które skutkowały wydaniem orzeczenia kasatoryjnego. Szczególnej uwadze sądu merita będzie podlegała ocena zgromadzonych dowodów w związku z rodzajem zarzutów postawionych oskarżonym w przedmiotowym postępowaniu, by dopiero na podstawie prawidłowych ustaleń faktycznych i po wnikliwej analizie materiału dowodowego wypowiedzieć się w przedmiocie ewentualnej kwalifikacji prawnej czynów, które mogą zostać przypisane

w przypadku uznania winy oskarżonych. Baczyć należy jednak także, by przy ponownym rozpoznawaniu sprawy nie doszło do naruszenia zasady reformationis in peius.

Gdyby natomiast zaistniała potrzeba sporządzenia pisemnego uzasadnienia wydanego wyroku po ponownym rozpoznaniu sprawy, zadbać należy by spełniało ono wymogi ustawowe i tym samym czyniło możliwym dokonanie ewentualnej kontroli instancyjnej zapadłego orzeczenia.

.